

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos CXVII. — Izdan in razposlan 14. dne avgusta 1914.

Vsebina: Št. 216. Cesarski ukaz o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev.

216.

Cesarski ukaz z dne 13. avgusta 1914. l.

o odlogu zasebnopravnih denarnih terjatev.

Na podstavi § 14 državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867. l. (drž. zak. št. 141) zaukazujem tako:

§ 1.

(1) Pred 1. dnem avgusta 1914. l. nastale zasebnopravne denarne terjatve, všteti terjatve iz menic ali čekov, nadalje denarne terjatve iz zavarovalnih pogodb, ki so bile sklenjene pred tem dnevom, se odlagajo, ako so postale plačne pred 1. dnem avgusta 1914. l., do 30. dne septembra, ako so postale ali postanejo plačne med 1. dnem avgusta in 30. dnem septembra, pa na 61 dni od dneva plačnosti.

(2) Za menice ali čeke, izdane pred 1. dnem avgusta 1914. l., ki so postali ali postanejo plačni v času od 1. dne avgusta do 30. dne septembra, se odlaga rok za prezentacijo v sprejem ali v plačilo in za protestovanje za 61 dni.

(3) Preračunjuje dobo odloga je všteti dan začetka in dan, katerega se konča rok odloga.

§ 2.

Določila § 1 se ne uporabljajo na:

1. terjatve iz službenih in mezdnih pogodb (§§ 1151 do 1163 o. d. z.);
2. terjatve iz najemnih in zakupnih pogodb;
3. pravice do plačevanja obresti in letnin od terjatev, ki so knjižno zagotovljene na zemljiščih, danih v najem ali zakup, ako dolžnik ne dokaže, da resnično vplačane najemnine in zakupnine, odbivši davke in javne davščine, ne zadoščajo za plačevanje obresti in letnin;
4. rentne terjatve in pravice do dajanja za preživljanje;
5. terjatve, ki gredo družbi Rdečega križa, nadalje zakladu za podpiranje svojcev mobilizovancev ali za drugo pripomaganje o priliki vojne neposrednje ali na podstavi nakazila (§ 1408 o. d. z.);
6. pravice iz pogodb o zavarovanju življenja, da se odkupijo ali da se dovolé posojila do višine 200 K; in pravice do plačila zavarovalne vsote do višine 500 K; nadalje iz zavarovalnih pogodb, ki so bile posebej sklenjene za primer smrti v vojni, do višine polne zavarovalne vsote in pri vseh drugih zavarovalnih strokah do odškodnine do višine 400 K;

7. pravice do plačevanja obresti in vračil glavnice iz državnih dolgov in po državi jamčenih dolžnosti ter iz zastavnih pisem in drugih zadolžnic, ki so pripuščene za nalaganje novcev varovancev.

§ 3.

(1) Na terjatve iz tekočega računa se uporabljajo določila § 1 z omejitvijo, da se more v teku koledarskega mesca pri deželnih in delniških bankah zahtevati plačilo do višine treh odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve, najmanj pa 400 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke (zakon z dne 1. junija 1889. l. [drž. zak. št. 91]), plačilo do višine dveh odstotkov tiste terjatve, najmanj pa 200 K, in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 50 K.

(2) Plačilo višjih nego spredaj oznamenjenih zneskov se lahko zahteva iz terjatev v tekočem računu:

1. Brez omejitve na določen znesek, ako je vračilo

a) kakor je potrjeno, potrebno za izplačevanje plač in mezd v lastnem obratu upnika ali za plačilo najemnin ali zakupnin, ki jih dolguje upnik;

b) potrebno za plačevanje davkov in javnih davščin s tem, da se preodkaze ali pošlje blagajnici, kateri je poverjeno pobirati jih;

c) ako ga terjajo dežele, okraji, občine, da izpolnjujejo svoje dolžnosti, vstevši obrestovanje in razdolžbo deželnih in komunalnih dolgov, ali javnopravni zavarovalni zavodi, da izpolnjujejo svoje dolžnosti nasproti zavarovancem in njihovim svojcem;

2. v vsakem koledarskem mescu do višine pet odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve iz tekočega računa, kolikor je vračilo, kakor je potrjeno, neobhodno potrebno za vzdrževanje upnikovega obrata;

3. v času od 1. dne avgusta do 30. dne septembra 1914. l. do višine 50 odstotkov 1. dne avgusta 1914. l. obstoječe terjatve iz tekočega računa, kolikor se vračilo dokazno potrebuje, da se izpolni hranilnici ali kreditni zadrugi po tem cesarskem ukazu naložena dolžnost za vračila iz tekočega računa ali iz vlog na vložno knjižico.

(3) V drugem odstavku, št. 1, 2 in 3, označeni zneski se lahko terjajo drug poleg drugega. V teku istega koledarskega mesca pa se morejo v prvem in drugem odstavku označeni zneski terjati drug poleg drugega samo do najvišjega zneska, ki ga je kreditni zavod dolžen izplačati ali na podstavi določil prvega ali drugega odstavka.

(4) Zoper zahtevo, naj se terjatve iz tekočega računa preodkazejo na obstoječe račune ali na račune, ki se začno nanovo pri istem kreditnem zavodu, se ne more ugovarjati s tem, da velja odlog; toda izplačilo preodkazanih zneskov se ne more terjati, dokler traja odlog.

§ 4.

Na terjatve, naj se vrnejo vloge na vložno knjižico, ki so se vložile pred 1. dnem avgusta 1914. l., se uporabljajo določila § 1 z omejitvijo, da se more od iste vloge v teku enega koledarskega mesca zahtevati pri deželnih in delniških bankah ter hranilnicah plačilo do višine 200 K, pri drugih kreditnih zavodih, izvzemši raiffeisenovke, plačilo do višine 100 K in pri raiffeisenovkah plačilo do višine 50 K.

§ 5.

(1) Zneski, ki so se vrnili od vlog na vložno knjižico v času od 1. do 14. dne avgusta 1914. l., se lahko vračunijo v znesek, ki se more po § 4 tega cesarskega ukaza terjati v teku mesca avgusta.

(2) Ako je kreditni zavod po 1. dnevu avgusta 1914. l. na podlagi tekočega računa plačal več, nego se more terjati po § 3 tega cesarskega ukaza, lahko vračuni presežek tudi v naslednjem koledarskem mescu, ako se znova zahteva plačilo.

§ 6.

Terjatve za povračilo za tretjo osebo plačane dolga davkov ali javnih davščin so odložive, v konkurzu pa uživajo predpravo plačane terjatve.

§ 7.

Vlada se pooblašča z ukazom določiti nadaljnje izjeme od občega zaukaza odloga, ter

omejiti v § 2, št. 1 do 6, §§ 3 in 4 tega cesarskega ukaza določene izjeme.

§ 8.

Za menice in čeke brez razlike plačilnega kraja, ki so bili izdani po 31. dnevu julija 1914. l. in gledé katerih onemogoča zaradi vojnih dogodkov nastala nepremagljiva ovira (višja sila) prezentacijo za sprejem ali za plačilo in protestovanje, se odlaga plačilni čas, rok za prezentacijo v sprejem ali v plačilo in za protestovanje za toliko, kolikor je potrebno, da se izvrši menično-pravno dejanje, ko odpade ovira, najmanj pa dotlej, da poteče deset delavnikov potem, ko je odpala ovira. V protestu je, kolikor mogoče, dognati oviro in njeno trajanje.

§ 9.

Za čas, za katerega se vsled odloga odlaga plačilo, je plačevati zakonite obresti ali višje obresti, ki gredó po pogodbi.

§ 10.

Doba odloga se ne vračuni ob preračunu roka zastaranja in zakonitih rokov za vložbo tožbe.

§ 11.

Z odpovedjo denarne terjatve, ki se je izjavila med 1. dnem avgusta in 30. dnem septembra 1914. l. in na katero se uporablja ta cesarski ukaz, je ravnati tako, kakor da bi se bila izjavila 1. dne oktobra 1914. l.

§ 12.

(1) Sodnega postopka o tožbah, s katerimi se zahteva plačilo odloženih terjatev, ni nadaljevati dotlej, da poteče rok odloga, razen ako toženec predlaga nadaljevanje prekinjenega postopka. Ako se je pa že pred 1. dnem avgusta 1914. l. vršil prvi narok v zmislu § 239 c. p. r. ali ustna sporna razprava, je nadaljevati sodni postopek in v razsodbi določiti rok za plačilo, vštevši pravdne stroške, tako, da se začne s potekom roka odloga.

(2) Po začetku veljavnosti tega cesarskega ukaza vložene tožbe za plačilo odloženih terjatev je zavračati.

§ 13.

(1) Izvršilnih dejanj, vštevši izvršilo za zavarovanje, v prid odloženim terjatvam ni dovoljevati v roku odloga, že dovoljenih pa ni izvršiti. Tekočega izvršilnega postopka, izvzemši prisilno upravo in prisilno dajanje v zakup, ni nadaljevati. Že vročeni predkazni sklepi ostanejo v moči. Z izvršilom poterjane zneske je razdeliti.

(2) Izvršilna dejanja, ki so se opravila, preden se je na izvršilnem sodišču izvedelo za ta cesarski ukaz, ostanejo v moči.

(3) Začasne odredbe v prid odloženim terjatvam se lahko dovolé in izvršé.

§ 14.

Ako morejo avstrijski upniki v drugi državi uveljavljati zasebnopravne terjatve samo v manjši izmeri ali z večjimi omejitvami, nego je določeno v tem cesarskem ukazu, so terjatve pripadnikov takih držav podvržene enakim omejitvam.

§ 15.

(1) Ta cesarski ukaz dobi moč 15. dne avgusta 1914. l. Hkratu izgubi moč cesarski ukaz z dne 31. julija 1914. l. (drž. zak. št. 193).

(2) Izvršiti ta cesarski ukaz je naročeno Mojemu pravosodnemu ministru v porazumu z udeleženi ministri.

Na Dunaju, 13. dne avgusta 1914. l.

Franz Josef s. r.

Stürgkh s. r.

Hochenburger s. r.

Forster s. r.

Trnka s. r.

Zenker s. r.

Georgi s. r.

Heinold s. r.

Hussarek s. r.

Schuster s. r.

Engel s. r.

Morawski s. r.

